

52 . Bucium | Județ: Alba | Punct: Vulcoi-Corabia, Frasin și Măgura | Anul: 2004

Anul: 2004

Cod RAN: 3468.01;3468.02;3468.03;3468.04;3468.05

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie

Categorii sit: Domestic, Industrial, Religios, ritual și funerar

Autori: Ionuț Bocan, Mariana Elena Egri, Nicoleta Nedelcu, Raluca Nicolicea, Adriana Pescaru, Nicolae-Cătălin Rîșcuța

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva

Raport

Programul de Cercetare Arheologică Bucium a debutat în anul 2004, având ca obiectiv cercetarea arheologică sistematică în perspectiva realizării unui proiect investițional pentru deschiderea unei exploatare miniere aurifere care urmează să afecteze terenul cercetat.

Întrucât izvoarele istorice menționau existența în această arie a unor importante vestigii databile în epoca romană, s-a procedat la o cercetare extinsă a acestei zone.

Raportul prezintă principalele rezultate ale cercetărilor arheologice desfășurate în campania septembrie–noiembrie 2004.

Comuna Bucium este formată din șase sate (Bucium Cerbu, Bucium Sat, Bucium Muntari, Bucium Izbita, Bucium Șasa, Bucium Poieni), înșiruite de-a lungul unor văi (Valea Albă, Valea Negrilesei, Valea Șesii, Valea Buciumului și Valea Abrudelului). Aceste văi înguste, confluențe, care constituie și principalele căi de acces, sunt străjuite de masive muntoase cu versanți abrupti și acoperiți de păduri de foioase și conifere. Regiunea este dominată de câteva vârfuri: Boteș, Vulcoi și Corabia, în sud, Negrileasa, în SE, Conțu, Beanga, Frasin și Măgura, în partea centrală, Detunatele, în NE. Zonele deschise sunt, în general, cele înalte, de gol alpin, cu altitudini de peste 1000 m. O altă caracteristică este existența a numeroase forme de relief antropogen generate de practicarea ocupațiilor tradiționale: agricultura montană și mineritului.

Primele cercetări arheologice pe teritoriul comunei Bucium au avut loc la sfârșitul sec. al XIX-lea, în zonele Vulcoi-Corabia și Boteș. Alte informații se referă la descoperiri arheologice întâmplătoare.

Primele semnalări cu caracter arheologic aparțin lui Lukács Bela, care a descoperit în anul 1878, la cumpăna apelor dintre Ampoi și valea Abrudelului, pe platoul numit Boteș, un număr de cca. 60 de tumuli cu diametrul de 6-7 m și cca. 1 m înălțime. Cu această ocazie a săpat unul dintre tumuli, descoperind o mare cantitate de cărbune, fragmente osteologice carbonizate și fragmente ceramice. Observațiile sale au fost publicate în 1879.

Același Lukács a efectuat primele cercetări arheologice și în punctul Corabia în 1879, pe baza unor informații referitoare la descoperirile făcute de căutătorii de comori. El a descoperit o altă necropolă tumular din cuprinsul căreia a cercetat trei morminte tumulare, descoperind, pe lângă resturile cinerare, trei ulcioare intacte, un opaiț cu marca FAOR, câteva cuie de fier, monede, un pandativ de bronz, fragmente de la doi cercei în formă de verigă și o oglindă de bronz.

Pe baza acestor informații, cercetările din punctul Boteș au fost continuate de către Téglás Gabor în 1885. Acesta delimitează amplasarea necropolei și descrie amănunțit săparea unui număr de 13 "morminte intacte" din acest punct, dar se pare că a cercetat de fapt ceva mai multe. Ca inventar funerar a descoperit ceramică (în special ulcioare, opaițe, un fragment de farfurie terra sigillata, cănițe), cuie de fier și trei

plăcuțe de bronz provenind probabil de la o cutie³.

Téglás a continuat cercetările și în punctul Corabia în anul 1885, delimitând suprafața ocupată de această necropolă⁴. El menționează incintele construite din piatră sumar fasonată, denumindu-le "mausolee"; o incintă de 6x6 m care încheie ultimul șir de morminte, precum și una de 35x35 m, unde a descoperit și fragmente dintr-un relief. Dintre mormintele săpate, se remarcă un tumul cu diametrul de cca. 8 m, unde sub humus a apărut un strat de cenușă și fragmente ceramice care potrivit autorului ar indica prezența rămășițelor de la un "ospăț mortuar". Sub acest nivel a apărut mantaua de pământ și piatră, apoi groapa propriu-zisă, umplută cu resturile cinerare și unde s-au mai găsit un fragment dintr-o fibulă de bronz, fragmente ale unor lamele de bronz de la o cutie și trei ulcioare întregi⁵.

În 1938 cercetările arheologice în zona Bucium au fost reluate de către Octavian Floca. Acesta a identificat necropola săpată de Téglás la zona Corabia, în punctul numit de către localnici Poduri. Floca a reluat harta publicată de Téglás în 1890, pe care a indicat, pe lângă cele două necropole deja cunoscute, alte două grupări de morminte, una la N de Dealul Boteș, iar cealaltă la sud-vest de acesta, spre capătul Văii Pietrii⁶. În punctul numit Poduri, Floca a cercetat cinci morminte din care unul era jefuit. Toate aceste morminte sunt tumulare, având o groapă patrulateră, lungă de 1,6–1,7 m și lată de 0,6–0,7 m, orientată E-V. Ca inventar funerar a descoperit vase ceramice întregi sau fragmentare, opaițe, fragmente de sticlă, monede și cuie de fier de diverse dimensiuni⁷. Pe lângă ringurile circulare din pietre, el a mai observat prezența unor împrejmuiri patrulaterale de dimensiuni mai mari, tot din pietre neprelucrate, despre care presupunea că serveau drept incintă pentru mai multe morminte⁸.

De asemenea, Octavian Floca a săpat, în 1938, un mormânt din punctul Boteș. Acest mormânt tumular era înconjurat de un cerc constituit din pietre neprelucrate, iar groapa propriu-zisă era de formă patrulateră. Ca inventar a conținut doar un opaiț⁹.

Pe lângă aceste necropolă, atât Téglás, cât și Lukács menționează urmele unui drum roman¹⁰. Lukács mai menținează și descoperirea, în această zonă, a mai multor monede emise sub Traian, Hadrian și Antonius Pius, dar care se pare că proveneau dintr-un tezaur monetar descoperit în zona Negrileasa¹¹. Aceeași autori mai semnalează descoperirea unor urme de exploatare și vestigii antice și în alte zone de pe cuprinsul comunei Bucium: mina Petru și Pavel, mina Maria Loretto, mina Vulcoi. Cea mai impozantă urmă o constituie Ieruga, o tranșee lată de cca. 20 de m și adâncă de cca. 30 de m, cu orientare N-S, rezultată în urma excavării unui filon. De asemenea, pe Dealul Vulcoi au fost descoperite patru inele din aur, datate în epoca bronzului și aflate acum la Kunsthistorisches Museum din Viena¹². În partea de N a comunei a fost descoperit un tezaur compus din mai multe monede emise în Thasos și datate în perioada Latene¹³.

Cercetarea arheologică preliminară are drept scop evaluarea potențialului arheologic în perimetrul comunei Bucium.

Campania din anul 2004 în cadrul Proiectului arheologic Bucium a avut două componente distincte: cercetarea de teren și săpătura arheologică.

Cercetarea arheologică a debutat în luna septembrie prin efectuarea unor periegheze care au vizat identificarea vestigiilor semnalate în literatura de specialitate precum și a unor eventuale noi situri arheologice. În demersul nostru am pornit de la premisa că zonele cu potențial arheologic trebuie căutate în apropierea vechilor exploatare miniere, deoarece locuirea umană din această zonă nu poate fi privită independent de practicarea mineritului. Totodată, cercetarea noastră de teren a fost condiționată de cadrul fizico-geografic al regiunii, acordându-se o mai mare atenție spațiilor deschise, neîmpădurite. În cursul perieghezelor au fost utilizate metode specifice, precum colectarea de materiale aflate la suprafața solului, strângerea de informații de la localnici, consemnarea toponimelor, efectuarea de schițe și fotografierea tuturor obiectivelor care ar putea constitui zone de interes arheologic.

Cea de-a doua parte a campaniei a constat în efectuarea de sondaje stratigrafice. S-a urmărit verificarea potențialului arheologic al unor zone, dar și o extindere cât mai largă a spațiului cercetat. Metoda de cercetare adoptată a fost una distructivă prin realizarea unei săpături manuale. Unitățile de săpătură au constat, în general, din secțiuni cu dimensiunile de 10x1,5 m. În două cazuri au fost practicate casete. O mențiune aparte necesită cercetarea unui mormânt tumular, care a fost săpat într-o tehnică specifică, pe

sferturi, păstrându-se martori dispuși în cruce. A fost trasat un număr de 27 de unități de săpătură. S-a urmărit atât stratigrafia verticală, cât și cea orizontală a sitului.

Cercetarea arheologică a debutat în luna septembrie prin efectuarea unor periegeze care au vizat identificarea vestigiilor semnalate în literatura de specialitate precum și a unor eventuale noi situri arheologice. Încă de la început am întâmpinat o serie de dificultăți generate de mai mulți factori. Astfel, întreg perimetrul comunei Bucium este o zonă împădurită cu un relief foarte accidentat, iar căile de acces spre zonele de interes arheologic sunt, în general, drumuri de exploatare forestieră care nu pot fi utilizate în condiții meteo nefavorabile. Un alt factor de dificultate în identificarea unor vestigii istorice este practicarea de către localnici a unor îndeletniciri tradiționale, precum agricultura sau mineritul, fapt care a generat, de-a lungul vremii, numeroase forme de relief antropogen. Ne referim atât la amenajarea unor terase pentru practicarea agriculturii montane, precum și la mulțimea de instalații (canale, tăuri, vetre de șteampuri) și depuneri (halde de steril), rezultate în urma procesului de extragere și prelucrare a minereurilor auro-argintifere. În aceste condiții este dificil de precizat prin cercetări de suprafață dacă unele forme de relief antropogen certifică existența unor vestigii antice, din epoca modernă sau contemporană. Totuși, în urma cercetărilor de teren efectuate am reușit să identificăm cea mai mare parte a punctelor arheologice semnalate în literatura de specialitate, cât și o serie de noi locații care ar putea furniza vestigii de natură istorică. În demersul nostru am pornit de la premisa că zonele cu potențial arheologic trebuie căutate în apropierea vechilor exploatare miniere, deoarece locuirea umană din întreg spațiul supus cercetării, nu poate fi privită independent de practicarea mineritului.

Vulcoi-Corabia

În mod firesc, încă de la început ne-am îndreptat atenția spre zonele cu patrimoniu arheologic reperat. În literatura de specialitate se consemnează faptul că zona de la S de Vârful Corabia a constituit în epoca romană perimetrul de locuire a minerilor dalmați, colonizați pentru a lucra la exploatarea aurifere. În urma cercetării de teren, au fost identificate în acest punct numeroase terase antropogene, pe care sunt vizibile traiecte de ziduri și o mare cantitate de piatră, provenită probabil din ruina unor construcții. Sunt vizibile și numeroase amenajări pentru prelucrarea aurului, databile în epoca modernă (tăuri, canale de aducțiune etc.). Sondajele ulterioare din acest spațiu sugerează că, într-adevăr, aici s-a structurat habitatul roman din sectorul Vulcoi-Corabia.

Mai spre S, tot literatura de specialitate menționează faptul că în punctul numit Poduri există o mare necropolă de incinerare, tumulară, databilă în epoca romană. Prin cercetări de teren am identificat acest perimetru care se prezintă sub forma unei șei prelungi acoperită cu vegetație montană. Zona este delimitată la N de o creastă muntoasă, la E de Dâmbul Tăului, la S de Fântâna Străjii și Gruiu Văcarului, iar la V de Pârâul Iadului. Pe suprafața acestui platou întins sunt vizibile numeroase morminte care par a fi dispuse pe șiruri cu orientare N-S.

Spre S-V de Vârful Corabia sunt consemnate în literatura arheologică zona numită Șesul Crucii, unde se consideră că ar fi existat un spațiu sacru, fiind semnalate ruine ale unor temple, precum și Vârful Vulcoi, unde au fost cercetate, la sfârșitul sec. al XIX-lea câteva morminte dintr-o întinsă necropolă tumulară. Important de subliniat este însă faptul că prin periegezele de pe versantul nordic al Vârfului Boteș, au fost identificate numeroase anomalii geo-morfologice la suprafața solului. Sondajele efectuate în această zonă au confirmat faptul că avem de-a face cu o necropolă de incinerare plană, databilă în epoca romană, obiectiv arheologic inedit. Descoperirea sporește în mod considerabil atât cantitatea de informații privind descoperirile de epocă romană, cât și aria vestigiilor romane cunoscute până în prezent în acest sector.

În zona estică a Vârfului Corabia, către Slăveșoia, am consemnat existența unor drumuri amenajate în cursul ultimului deceniu pentru realizarea de foraje și prospecțiuni miniere de către firma MINEXFOR. Din această regiune am recoltat câteva bucăți de râșnițe primitive și ceramică aparținând epocii romane. Informații strânse de la localnici semnaleză descoperirea, în această zonă, în urmă cu câțiva ani, a unor fragmente de altare votive romane, ajunse într-o colecție particulară, la Deva.

Pe versantul nordic al masivului Corabia, la baza exploatarea străvechi numită Ieruga, am identificat o serie de construcții patruleterate cu ziduri de piatră, unele păstrate în elevație pe cca. un metru. Deși în lipsa unor săpături arheologice, datarea lor nu poate fi determinată cu certitudine, opinăm că ele ar putea să

aparțină epocii medievale sau moderne.

Menționăm faptul că în cursul periegezelor noastre am descoperit numeroase "săpături" care pot fi puse pe seama "căutărilor de comori", ceea ce sugerează existența unui pericol iminent pentru vestigiile antice din zona Boteș-Vulcoi-Corabia.

Citera Slăveșoi

La poalele masivului Slăveșoia, în zona de N a acestuia, spre NE de Vârful Corabia, am identificat galeria numită Petru și Pavel. Este vorba despre o mină care, potrivit literaturii arheologice, există încă din epoca romană. Aspectul său exterior, precum și profilatura intrării, par să confirme această dată. În vecinătatea sa, pe pantele dinspre satul Bucium-Poieni, am observat numeroase anomalii geo-morfologice care ar putea să provină atât din activitatea de exploatare și prelucrare a minereului auro-argintifer, cât și din locuirea intensă a zonei de-a lungul timpului.

Frasin

Periegezele efectuate în preajma masivului Frasin au relevat existența a numeroase forme de relief antropogen. Este vorba despre numeroase gropi care sugerează existența unor exploatare de suprafață, precum și o serie de corande și galerii miniere ale căror începuturi ar putea să dateze din epoca romană: coranda Frasin, coranda Vulturilor, galeria La Vulpea, galeria Renghea etc. În zona nordică a Frasinului și spre Rodu, sunt vizibile urmele vechilor exploatare miniere, precum galerii, tăuri și canale pentru colectarea apei, halde etc. În zona sudică, versanții se termină printr-un platou numit Muncei, care domină Valea Buciumului. Săpăturile arheologice pe care le-am efectuat în acest punct au furnizat câteva fragmente ceramice databile în epoca romană.

Măgura

O altă zonă de interes este cea de la poalele masivului Măgura, unde există numeroase suprafețe deschise care prezintă forme de relief antropogen. Cea mai importantă porțiune pare a fi cea de pe versantul nordic, care este structurată sub forma unui platou numit Ciungi. Acesta coboară în pantă lină spre N și se continuă cu o șea prelungă numită Dealul Băilor, care face legătura cu masivul Frasin. Și acest perimetru a fost intens exploatat, fiind străpuns de numeroase gropi, corande și galerii vechi. Cercetările arheologice limitate pe care le-am efectuat în această zonă nu au fost însă suficient de concludente.

Nu departe de această regiune, în zona nord-estică a Măgurii, într-o porțiune acum împădurită numită Brusturi, am identificat numeroase terase antropogene. În această zonă n-au fost efectuate săpături arheologice, dar considerăm că extinderea cercetărilor ar putea să furnizeze importante informații cu privire la potențialul arheologic al acestei zone.

Cea mai interesantă suprafață din acest sector este o depresiune situată între masivele Măgura și Frasin, numită Vâlcea. Zona are o poziție prielnică locuirii umane datorită protecției celor două masive muntoase, ceea ce îi conferă un climat mai blând. Pe întreaga sa suprafață sunt vizibile numeroase forme de relief antropogen, precum terase, gropi, șanțuri și canale.

Valea Buciumului

În punctul La Popese, situat sub șeaua numită Plaiu Mare, am consemnat existența a numeroase forme de relief antropogen, precum terase, canale etc. În această zonă n-au fost efectuate încă săpături arheologice.

Valea Abrudelului

Interfluviul dintre valea Abrudelului și cea a Cornei este o zonă pe cuprinsul căreia sunt vizibile numeroase forme de relief antropogen: halde de steril, tăuri, canale de aducțiune a apei. Ele se concentrează în punctul numit Rături și în zona dealului Rodu, spre Bucium Muntari.

Săpătura arheologică. Unitățile de săpătură

În campania din anul 2004, a fost trasat un număr de 27 de unități de săpătură. Săpăturile arheologice cu caracter de sondaj, efectuate de către echipele MCDR Deva și MNIR în cadrul Programului de cercetare Bucium 2004, au început în data de 21 septembrie în zona Vulcoi-Corabia. Literatura arheologică cuprinde

informații despre existența, în acest perimetru, a două necropole tumulare datând din epoca romană, precum și a altor vestigii antice. Drept urmare, s-a urmărit sondarea prin unități de săpătură a unei suprafețe cât mai întinse, dar și realizarea unei imagini de ansamblu asupra potențialului arheologic al fiecărei zone de cercetare. Astfel, au fost stabilite două sectoare (Vulcoi și Corabia), cuprinzând patru zone de cercetare:

- Vulcoi-Șesul Crucii;
- Vulcoi-Necropola plană;
- Corabia Poduri–Zona de locuire;
- Corabia Poduri–Necropola tumulară.

De asemenea, au fost cercetate prin sondaje stratigrafice suprafețe din alte două sectoare: Frasin și Măgura.

Stratigrafia generală

Săpăturile arheologice limitate pe care le-am efectuat în cursul acestei campanii au relevat, în general, existența a cel mult trei straturi de depunere:

- strat vegetal actual;
- strat de cultură;
- strat de sol steril arheologic.

O excepție reprezintă secțiunea 04 01 01 005, care a relevat mai multe nivele de depunere arheologică. Există însă și zone unde stratigrafia cuprinde doar două componente:

- strat vegetal actual;
- solul viu, steril arheologic.

Complexele arheologice

În urma cercetărilor a fost descoperit un număr de 6 complexe arheologice, dintre care trei morminte romane de incinerare plane, un mormânt roman de incinerare tumular, o construcție de piatră circulară și un edificiu.

Mormântul 04 01 02 001_M1 a fost surprins în caroul 1, la adâncimea de -0,6 m. Este un mormânt roman de incinerare, cu ardere la ustrinum, cu orientarea NNV-SSE. Groapa sa, cu dimensiunile de 2x1,2 m, este arsă, de formă aprox. dreptunghiulară, cu colțurile ușor rotunjite. Marginea gropii este marcată la colțuri cu pietre de dimensiuni mari și medii (0,2-0,5 m). Complexul era suprapus de o groapă vizibilă de la suprafața solului și care atinge superficial suprafața sa. Mormântul a conținut cărbune, cenușă, resturi osteologice cinerare și 5 obiecte de inventar: un opaiț și 4 cuie de fier.

Mormântul 04 01 02 001_M2 s-a conturat în caroul 5, la cca. 2,3 m N de mormântul 04 01 02 001_M1. Este un mormânt roman de incinerare cu ardere la ustrinum, conturat la -1,35 m adâncime (în raport cu punctul 0), orientat E-V. Dimensiunile complexului au fost 1,5x0,8 m. Forma gropii este aprox. dreptunghiulară și coboară până la -2 m adâncime. Mormântul era suprapus de o groapă care cobora de la suprafața actuală a solului, atingând superficial suprafața complexului. În interiorul său au fost descoperite cenușă și cărbune, precum și câteva cuie din fier.

Mormântul 04 01 02 001_M3 s-a conturat parțial în caroul 5. Este un mormânt roman de incinerare, cu ardere la ustrinum, orientat NNV-SSE, acoperit cu o manta de piatră de mici dimensiuni pe suprafața căreia au fost sparte trei vase. Groapa mormântului, conturată la -1,6-1,74 m adâncime este arsă, de formă aprox. dreptunghiulară, cu colțurile ușor rotunjite. Mormântul a conținut cărbune de lemn și trei obiecte de inventar: două opaițe, un vas fragmentar.

Mormântul 04 02 02 001_T1_M1 este un mormânt tumular. Mormântul de incinerare a fost descoperit chiar în zona centrală a construcției funerare și consta dintr-o groapă cu treaptă, de mari dimensiuni (3,2x1,6 m). În interiorul acesteia a fost practică groapa mormântului (1,9x0,88 m), care conținea o mare cantitate de cenușă, cărbune și fragmente osteologice cinerare. Marginile mormântului erau arse până la roșu pe o

profundzime de 0,02-0,03 m. Ca inventar funerar au fost descoperite în groapa primară, patru recipiente din sticlă (unguentarii), dintre care trei depuse pe latura estică a gropii, iar cel de-al patrulea pe latura nordică a acesteia. De asemenea, în resturile cinerare au mai fost descoperite și numeroase cuie.

Complexul 04 02 02 002_T2 reprezintă un mic ring circular (2,2x2,1 m), format din pietre de mari dimensiuni. Cercetarea acestei construcții și adâncirea pe întreaga suprafață a unității de săpătură nu a furnizat nici un fel de materiale sau informații de natură arheologică.

În suprafața 04 02 01 003, în carourile 4-9 a fost identificată și cercetată o parte a unei locuințe romane, ce a primit titulatura Edificiul 1. Zidurile ce alcătuiesc acest edificiu sunt Z2, Z3, Z4 și Z5. Între Z2 și Z3 a fost identificată o podea interioară compusă din pietre de mici dimensiuni legate cu pământ de culoare galbenă. Zidurile sunt construite din pietre de dimensiuni mici și medii legate cu pământ. Trebuie menționată prezența în carourile 3-4 a unui zid construit din pietre de dimensiuni mari, legate cu pământ, despre care credem că avea rolul de a susține terenul, în partea de vest a terasei. Datarea Edificiului 1 a fost realizată pe baza materialului recoltat, ce constă într-o oală fragmentară din perioadă romană.

Toate unitățile de săpătură realizate, complexele și materialele arheologice descoperite au fost consemnate în jurnalul de șantier, fotografiate, codificate și introduse în baza de date.

Dintre complexele funerare descoperite, trei au conținut inventar funerar. În general, inventarul funerar este extrem de sărăcăcios și nu se deosebește de cel din alte necropole din Dacia Superior¹⁴. Au fost descoperite trei opaițe și patru recipiente de sticlă (unguentarii). Dintre acestea remarcăm un opaiț cu ștampila FORTIS. Din inventarul funerar au făcut parte și numeroase cuie de fier. Materiale arheologice, în special fragmente ceramice, au fost prelevate și din celelalte suprafețe cercetate.

Noile cercetări arheologice realizate pe teritoriul comunei Bucium confirmă existența unor vestigii de epocă romană. Complexele funerare cercetate recent, indică datarea largă a acestor vestigii – sec. II–III p. Chr.

În ceea ce privește cronologia absolută nu a fost descoperit nici un artefact care să ofere o datare directă.

Cercetările efectuate în cursul campaniei din 2004 la Bucium au îmbogățit informațiile cu privire la vestigiile antice din acest perimetru. Prin cercetări de teren au fost identificate punctele arheologice semnalate deja în literatura de specialitate și au fost consemnate noi puncte care ar putea să aibă potențial arheologic.

Săpăturile arheologice cu caracter de sondaj au contribuit la formarea unei imagini privind structurarea spațială a habitatului roman din această zonă și au confirmat încadrarea sa cronologică (sec. II–III p. Chr). O serie dintre sondajele efectuate, mai ales cele din zona văii Șesii și o parte a celor din preajma masivului Frasin, n-au furnizat însă informații de natură arheologică.

Informații suplimentare online

[Raportul 3077 din cronică.cimec.ro](http://raportul3077.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
